

Kedves Vendégeink! Kedves Kollégáim!

Szeretettel köszöntöm mindannyiukat az OBH által életre hívott, első Bíróságtörténeti Hét kezdetén!

Kiállításunkkal, s a hét más rendezvényeivel több éves törekvésünk válik valóra. Célunk, hogy a bíróságtörténeti tudományos munkának és ismeretterjesztésnek újabb lendületet adjunk.

„A jogszolgáltatás legfőbb támasza, s egyúttal leghívebb barátja a hazai tudomány, s ennek körében különösen a jog-és államtudomány. Lelkiismeretén kívül a bíró csakis hozzá fordulhat teljes bizalommal tanácsért, tőle várhat útbaigazítást a jogélet nehéz problémáinak a megoldásánál. Végtelen megnyugtató minden bíróra az arról való megbizonyosodás, hogy a lelkiismeretének megkérdésezése után megejtett döntése - jogi részben - a tudományos kutatás próbáját is kiállja.”
– vallotta Juhász Andor, a Kúria egykori jeles elnöke.

Ez a gondolat jól szemlélteti a különböző jogi hivatások, a gyakorlat és a tudomány közötti egymásra utaltságot, egymás kölcsönös tiszteletének fontosságát.

A jogalkalmazás számára lényeges, hogy a bírók kellő tudással felvértezve tudják megoldani ügyeiket, mert ez a döntések megalapozottságát, azok elfogadottságát és a bíróságok iránti társadalmi bizalmat erősítheti. Éppen ezért is az OBH igyekszik szorosabbra fűzni a kapcsolatokat a tudományos élettel:

- o azon vagyunk, hogy a bírói munkateher engedje, hogy a jogirodalom, a joggyakorlat és az eseti döntések tanulmányozására is legyen idő,
- o fejlesztjük a képzési, továbbképzési rendszerünket,
- o támogatjuk a bírák önképzését, hazai és nemzetközi képzésekben való részvételét,
- o és azt is, hogy a bírák tudományos, oktató tevékenységet végezzenek,
- o sokat dolgozunk az egyetemekkel és tudományos műhelyekkel az együttműködés szélesítésén,
- o üdvözlünk minden kutatást, amelynek megvalósítása során a tudomány általánosan elfogadott etikai alapelvei érvényesülnek, amelyek jobbitó szándékúak és a bíráskodás reputációját kívánják erősíteni,
- o mi magunk is pályázatokat hirdetünk, amelyekkel az igazságszolgáltatáshoz és a bírósági igazgatáshoz kapcsolódó tudományos munkát, kutatási tevékenységet ösztönözzük (Mailáth György Tudományos Pályázat, Ráth György – bírósági történelem és hagyományápolás – Pályázat),
- o a Bíróságtörténeti Hét megszervezésével is a tudományos életre nyíló kaput igyekszünk kitárni, és csatlakozni a társ-hivatásrendek utóbbi években jelentőssé váló tudományos szerepvállalásához.

A Bíróságtörténeti Hetet évfordulók köré szerveztük. Ezek közül a legnagyobb hatású a korszerű büntetőeljárás első hazai kódexének 120 évvel ezelőtti megszületése.

Ferdinand von Schirach német védőügyvéd és író a modern büntetőjogról így vélekedett: *„Ez bonyolult. A középkorban egyszerűbb volt... Mai büntetőjogunk bölcsebb, jobban igazodik az élethez, de közben nehezebb feladatot is ad.”*

E nehéz feladat megoldását Magyarországon a 19. század végén kiváló jogászok vállalták magukra, amikor megalkották a bűnvádi perrendtartásról szóló törvényt.

A kiállítás többi részét úgy állítottuk össze, hogy bemutatassák történeti projektünk fő irányait.

145 éve kezdték meg működésüket járásbíróságaink elődei, az elsőfolyamodású bíróságok, és szűnt meg a szolgabírák jogszolgáltatása, ezzel a bírósági szervezet alsó szintjének modernizációja is megtörtént.

Juhász Andort, a bírói kar egésze által elismert nagy elődöt a jelenlévőknek bemutatni nem kell. Róla közelgő születésnapja alkalmából állítottunk ki tablót.

Mellette bemutatjuk a 120 éve született Barcsay László egykori berettyóújfalui járásbírói elnök életét és a történelem által derékba tört pályafutását. Ezzel jelezzük szándékunk, hogy a bírói karnak egyelőre csak a helyi emlékezetében élő egykori hőseit országosan is megismertessük.

Megemlékezünk még a Ráth György múzeum létrehozásáról szóló törvény 110. évfordulójáról is, amely nekünk a névadó személye miatt fontos. Róla, a polihisztor ítélőtáblai bíróról neveztük el támogatási pályázatunkat, amelyet immár negyedik alkalommal írtunk ki.

A kiállításon kívül több fontos rendezvényre kerül még sor a héten.

Sor kerül az OBH – Kúria – Legfőbb Ügyészség között háromoldalú együttműködési szándéknyilatkozat aláírására a „Kúria Épület Projekt” létrehozása céljából. Szerdai nyílt napon az érdeklődő kollégák kiállítás bemutatóval egybekötött tárlatvezetésen vehetnek részt.

Szerveztünk egy műhelybeszélgetést is, ahol a Kossuth téri Igazságügyi Palota épületébe tervezett látogatóközponttól esik majd szó. Közös asztalhoz ültetjük a kiállítás-szervezőket és a bírói kar azon tagjait, akik már eddig is sokat tettek a bírósági történelem és a hagyományok ápolásáért. A beszélgetés résztvevőire nagy felelősség hárul, hiszen a főváros központi terén, az ország egyik legjelentősebb műemlékének nagyközönség által is látogatott reprezentációs terének kialakítása múlik rajtuk.

Pénteken immár másodjára kerül sor tudományos konferenciánkra, amely idén a magyar bűnvádi perrendtartás történetéről szól, és amelyre az egyetemi jogtörténeti tanszékek oktatóit kértük fel előadónak.

A Bíróságtörténeti Hét nem a rendezvényekkel zárul. Arra a koronát a Jogtörténeti Szemle Országos Bírósági Hivatal által támogatott különszámának megjelenésével tesszük fel. A különszámért hálásak vagyunk a szerkesztőknek, Mezey Barna, Révész T. Mihály és Stipta István professzor uraknak, és a jogtörténész szerzőknek.

Kívánom, hogy mindannyian sok ismerettel gazdagodjanak, és hogy sok új, törvényszékeken is alkalmazható ötletek szülessenek. Köszönöm szépen a figyelmet.